

Myšlení a paměť

Myšlení

- ✓ Proces sloužící k řešení problémů
- ✓ Vztahuje se k paměti a vnímání
- ✓ Zobecňuje poznání skutečnosti
- ✓ Prohlubuje se od dětství
- ✓ Spojeno s řečí (jedno pomáhá rozvíjet druhé)
- ✓ Člověk myslí v pojmech

Pojem = základní jednotka myšlení

- ✓ Obecné a podstatné vlastnosti urč. skupiny věcí, dějů
- ✓ Shrnuje všechny potřebné znaky
- ✓ U člověka je vždy pojem spojený se slovem

Myšlenkové operace

- ✓ Řazení
- ✓ Třídění
- ✓ Srovnávání
- ✓ Analýza
- ✓ Syntéza
- ✓ Abstrakce
- ✓ Konkretizace
- ✓ Zobecnění

Dílčí myšlenkové operace

- ✓ Pojmy – slova
- ✓ Soudy
- ✓ Úsudky (induktivní x deduktivní)
- ✓ důkazy

Fáze řešení problému

- 1) Identifikace problému
- 2) Definování problému
- 3) Inkubační fáze
- 4) Formulování strategie řešení
(algorytmické řešení, princip analogie, strategie heuristiky, strategie v hledu, originální řešení)
- 5) Zpracování informací
- 6) Ověření

Vlastnosti myšlení

- ✓ Široké
- ✓ Úzké
- Pružné x schematické
- Kritické x nekritické
- Hluboké x povrchní
- Přené x nepřesné

Řeč = slovní vyjádření myšlenek

- ✓ Slouží k dorozumívání
- ✓ Není jasné, co na čem závisí
- ✓ Obsahová stránka řeči – co říkáme
- ✓ Formální stránka řeči – jak to říkáme (intonace, rychlost, síla hlasu)

Druhy řeči

- ✓ Vnější mluvená řeč
- ✓ Vnitřní mluvené řeč
- ✓ Psaná řeč

Mimoslovní sdělování – gesta, mimika, pohyby rukou, vzdálenost, symboly a obrázkové znaky

Paměťové procesy

- ✓ Procesy, které umožňují uchovat a zapamatovat
- ✓ Jedna z nejdůležitějších vlastností živých organismů
- ✓ Vybavujeme si při nich předměty, jevy

Fáze paměti

- 1) Zapamatování (kódování)
záměrné x bezděčné
- 2) Uchování (retence)
- 3) Vybavení (reprodukce)
záměrné x bezděčné

znovupoznání = informaci si nedokážeme vybavit, ale dokážeme ji vybrat mezi jinými

Vysvětlení paměti

- ✓ Při ukládání informací vznikají paměťové stopy v nervových buňkách
- ✓ Mezi těmito buňkami vznikají spoje, které je nutno obnovovat
- ✓ Vzniká paměťová stopa (hluboká, mělká)
- ✓ V průběhu času se uložené informace pozmění

Druhy paměti

- 1) Krátkodobá
- 2) Dlouhodobá – mechanická x logická, explicitní (epizodická, sématická) x implicitní
- 3) Názorná (zraková, sluchová...)
- 4) Podle činnosti (hudební, fotografická)

Zapamatování

- ✓ Pozitivně ovlivňuje inteligence
- ✓ Čím více znalostí máme, tím lépe se učíme novým věcem
- ✓ Lépe si pamatujeme to, čemu rozumíme
- ✓ Lépe si pamatujeme to, čím více smyslů zapojíme
- ✓ Usnadňuje motivace
- ✓ Pozitivní vliv má spánek

Zapomínání

- ✓ Čl. zapomene část toho, co si zapamatoval
- ✓ Nejvíce toho zapomene v prvních hodinách po zapamatování
- ✓ V mozku dochází k útlumu mezi paměťovými buňkami
- ✓ Tempo zapomínání závisí na stylu, jak se učíme, obsahu a rozsahu látky
- ✓ Nejvíce se zapomíná to, čemu nerozumíme

Zapomínání

- ✓ Uvolňuje se místo pro nové informace – mozek se brání přetížení
- ✓ K některým inf. máme lepší přístup
- ✓ Čl. si vzpomene na nejvíce věcí před spaním
- ✓ K úplnému zapomenutí nedochází nikdy
- ✓ Úmyslné zapomenutí neexistuje

Poruchy paměti

- Hypermnézie – nadměrné zvýšení paměti určitého druhu
- Hypomnézie – snížení paměti (stáří)
- Amnézie – ztráta paměti, zapomnění
 - Retrográdní (autonehoda)
 - Anterográdní
 - Halucinace paměti

Rozdíly v psychice muže a ženy – Řeč

◎ Muž

- větší slovní zásoba, méně ji používají
- Denně asi 7000 slov
- Lépe počítají
- Kratší, výstižnější věty (mluví, aby předali informaci)

◎ Žena

- Menší slovní zásoba
- Až 21000 slov
- Ženy lépe čtou
- Neumí rychle předat informaci
- Mluví, aby navazovaly vztahy

Mozek

◎ Muž

- Tíhnou k abstraktnímu, globální myšlení
- Mozek je větší a těžší
- V klidovém stavu aktivní asi z 33% používají při myšlení 6x více šedou kůru mozkovou soustřeďuje se na jeden úkon
- Řeší problémy ve vlastní hlavě
- Myšlení celku, nadhled
- Více trpí dyslektii, dysgrafií

◎ Žena

- Tíhnou ke konkrétnímu, mechanickému, praktickému myšlení (vidí detaily)
- Intuice
- V klidu je mozek aktivní z 90% – zapojují více částí mozku najednou (více věcí), 10x víc bílou kůru mozkovou
- O problémech mluví – často uvažuje nahlas
- Myšlení – detaily, otevřené

Paměť

◉ Muž

- Lepší orientační a logická paměť

◉ Žena

- Celkově mají lepší paměť
- Hlavně mechanickou a sluchovou

Zrak

◉ Muž

- Lépe vidí celky
- Lépe vidí za plného světla

◉ Žena

- Široké periferní vidění
- lepší barevné spektrum

Sluch

◎ Muž

- Slyší lépe zvuky spojené s pohybem
- Lepší schopnost zaměření, odkud zvuk přichází
- Lepší napodobování zvuků

◎ Žena

- Slyší lépe vysoké tóny
- Rozumí emocionálnímu podtextu zvuků
- Lepší sluch

Kůže

◉ Muž

- Silnější kůže na zádech

◉ Žena

- Tenčí, jemnější, citlivější (na dotek až 10x)
- Rychleji stárne
- Tvoří se jim tuková vrstva

Chuť a čich

◉ Muž

- Více než 10 000 chuťových receptorů
- Horší rozlišování chutí

◉ Žena

- Lepší rozlišování chutí než muži
- Lepší rozlišení pachů a vůní

Intimita a tělesná odolnost

◉ Muž

- Vyšší touha po sexu
- Menší vnímání bolesti, snaha překonat bolest

◉ Žena

- Náladová
- Snáší lépe fyzickou zátěž a bolest

Psychická odolnost

◉ Muž

- Odolnější, výkonnější, kritičtí, zachovají klidnou hlavu
- Základní potřeba: uznání, obdiv, úcta

◉ Žena

- Rychleji podléhají únavě, stresu a rozčilení
- Základní potřeba: láska, změna, romantika